

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Σ. ΔΕΛΤΑ

Παραμύθι χωρίς όνομα

ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σειρά: Γαλάζια Βιβλιοθήκη

Πηνελόπη Σ. Δέλτα
Παραμύθι χωρίς όνομα

Παραγωγή: ΜΙΝΩΑΣ Α.Ε.Ε.
1η έκδοση: Φεβρουάριος 2012

© Εικονογράφηση εξωφύλλου: Στάθης Πετρόπουλος
Τυπογραφική διόρθωση: Αθηνά Λυρώνη
Προσαρμογή εξωφύλλου – Σελιδοποίηση: Ιάκωβος Ψαρίδης

Copyright © για την παρούσα έκδοση:
Εκδόσεις ΜΙΝΩΑΣ
Τ.Θ. 504 88, 141 10 Ν. Ηράκλειο, ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210 27 11 222 – fax: 210 27 76 818
www.minoas.gr • e-mail: info@minoas.gr

ISBN 978-960-481-643-9

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ
ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ

Η Γαλάζια Βιβλιοθήκη επιστρέφει ανανεωμένη

Η Γαλάζια Βιβλιοθήκη, η σειρά που καθιερώθηκε στη συνείδηση του αναγνωστικού κοινού για την ποιότητα και τον σεβασμό της στην παιδική ψυχή, επανακυκλοφορεί ανανεωμένη σε νέες, μοντέρνες εκδόσεις, αποσκοπώντας να κάνει προσιτά σε μικρούς και μεγάλους τα αριστουργήματα της ελληνικής και παγκόσμιας λογοτεχνίας.

Από τον Ντίκενς και τον Μπαλζάκ έως τον Μαλό και τον Ουγκό, όλοι οι μεγάλοι συγγραφείς έδωσαν το παρών μέσα από διαλεκτά αριστουργήματα που, κυκλοφορώντας για πρώτη φορά το 1966, μύησαν τους νέους στον κόσμο του πνεύματος και καλλιέργησαν στην παιδική ψυχή ευγενικά αισθήματα και ανώτερα ιδανικά.

Βιβλία που δεν πρέπει να λείπουν από καμία βιβλιοθήκη, επιμελημένες εκδόσεις που χαρίζουν την αίσθηση του κλασικού επανακυκλοφορούν διασκευασμένες και προσεκτικά επιμελημένες με συμπυκνωμένα νοήματα που κεντρίζουν τη δημιουργική φαντασία των παιδιών και με όλες εκείνες τις παιδαγωγικές αξίες που πρέπει να περιέχονται σε ένα καλό παιδικό βιβλίο.

Γιάννης Κωνστανταρόπουλος,
Εκδότης

Το δάσος

Όταν κατάλαβε ο γερο-Βασιλιάς Συνετός πως μετρήθηκαν* πια οι μέρες του, φώναξε τον γιο του, τον νέο Αστόχαστο, και του είπε:

— Φθάνουν, γιε μου, τα παιχνίδια και οι διασκεδάσεις. Ήρθε η ώρα να παντρευτείς και να πάρεις στα χέρια σου την κυβέρνηση του Κράτους. Εγώ έφαγα το ψωμί μου. Εσύ κοίταξε να κυβερνήσεις σαν καλός βασιλιάς.

Κι έστειλε τον αρχικαγκελάριό του στο γειτονικό βασίλειο να ζητήσει την όμορφη Βασιλοπούλα Παλάβω για τον Αστόχαστο, τον γιο του Συνετού Α΄, Βασιλιά των Μοιρολάτρων.

Έγινε ο γάμος με χαρές και ξεφαντώματα, και λίγες μέρες αργότερα, αφού ευλόγησε τα παιδιά του, ο γερο-Συνετός τούς άφησε* χρόνια, και ο Αστόχαστος στέφθηκε Βασιλιάς.

Όλα φαίνονταν ρόδινα και ζηλευτά για το νέο ζευγάρι.

Τα φλουριά ξεχειλούσαν από τα σεντούκια του γερο-Συνετού· κάστρα γερά και γεμάτα στρατιώτες τειχογύριζαν* το βασίλειο· το λαμπρό παλάτι, χτισμένο ψηλά σ' ένα κατάφυτο βουνό, δέσποζε στη χώρα όπου ζούσαν με άνεση οι πολίτες· δρόμοι φαρδεΐς και καλοστρωμένοι ένωναν το βασίλειο των Μοιρολάτρων με όλα τα γειτονικά βασίλεια.

Παντού χαρά και καλοπέραση.

Και όπου γύριζε το μάτι του ο νέος βασιλιάς, από πάνω από τον ψηλό πύργο του παλατιού του, έβλεπε απέραντα χωράφια σπαρμένα, ρεματιές και λαγκάδια κατάφυτα, χώρες και χωριά με παστρικά* όμορφα σπιτάκια, βουνά δασωμένα και λιβάδια καταπράσινα. Αμέτρητες αγελάδες έβοσκαν συντροφικά με κοπάδια, αρνιά και κατσίκες. Και σαν μερμήγκια δούλευαν οι χωρικοί τη γη, άρμεγαν τις αγελάδες, κούρευαν τα πρόβατα και μετέφεραν γεννήματα* και καρπούς στη χώρα, όπου τα πουλούσαν.

Πέρασαν χρόνια πολλά.

Ο καιρός, που άσπρισε και μάδησε τα μαλλιά του Αστόχαστου και μάρανε την ομορφιά της Παλάβως, άλλαξε και την όψη ολόκληρου του βασιλείου των Μοιρολάτρων.

Παντού ερημιά. Πεδιάδες απέραντες, γυμνές, ακαλλιέργητες απλώνονταν ως τα σύνορα του βασιλείου, και μονάχα μερικές ερειπωμένες πέτρες μαρτυρούσαν ακόμη τα μέρη όπου άλλοτε έστεκαν, υπερήφανα και απειλητικά, τα φοβερά κάστρα του Συνετού Α'.

Πού και πού κανένα γκρεμισμένο παλιόσπιτο ξεχώριζε στη μονοτονία της έρημης πεδιάδας. Τ' αγριόχορτα και οι

πέτρες σκέπαζαν τους λόφους, οι δρόμοι, παρατημένοι, χάνονταν κάτω από τ' αγκάθια που ελεύθερα άπλωναν τα πυκνά τους κλωνάρια.

Και σφυρίζοντας ανάμεσα στις πέτρες και τους βράχους, ο άνεμος μοιρολογούσε το ρήμαγμα* του τόπου.

Μόνο τα πυκνά δάση έμεναν στη θέση τους, ξεχασμένα και αδούλευτα, κρύβοντας κάτω από το φουντωμένο τους φύλλωμα ολόκληρο κόσμο πεταλούδες, μαμούνια και μέλισσες, που χάρονταν ανενόχλητα τα μυρωδάτα αγριολούλουδα. Πλήθος αγριοφραουλιές άνθιζαν και καρποφορούσαν αδελφικά με τις βατομουριές, και οι καρποί τους σάπιζαν κι έπεφταν στο χώμα άχρηστοι.

Τα μονοπάτια, που περνούσαν άλλοτε ανάμεσα στα δέντρα, είχαν σβήσει και αυτά από τον καιρό που είχε να τα πατήσει ανθρώπινο πόδι. Και τα δέντρα και τα χαμόδεντρα τόσο είχαν ξεχάσει την ανθρώπινη μορφή, που όλα ταραχθηκαν, και τρόμαξαν, και ανατρίχιασαν, και σείστηκαν*, και μουρμούρισαν αναμεταξύ τους φοβισμένα, όταν μια μέρα είδαν ένα νέο αγόρι με βαθιά ονειροφορτωμένα καστανά μάτια, που περπατούσε κάτω από το φύλλωμά τους σταματώντας σε κάθε βήμα, για να κοιτάξει πότε ένα λουλούδι, πότε ένα ζώφιο, με θαυμασμό κι έκπληξη, σαν να τα έβλεπε πρώτη φορά.

—Τι πράγμα να είναι άραγε τούτο που διαβαίνει; ρώτησε φοβισμένος ένας σκοίνος, συμμαζεύοντας τα φυλλαράκια του από φόβο μην τον δει το αγόρι.

—Ποιος το ξέρει! αποκρίθηκε το πεύκο. Ίσως κανένα άλλο είδος ελαφιού;

Μια λεύκα, που έστεκε εκεί κοντά, έσκυψε το υπερήφανο κεφάλι της να δει τον διαβάτη.

— Ελάφι; είπε μ' ένα ξεκάρδισμα που αναποδογύρισε όλα της τα φυλλαράκια, και μια στιγμή από πράσινη την έκανε ασημένια. Ονειρεύεσαι, παιδί μου! Μα το ελάφι έχει τέσσερα πόδια, και τούτο έχει μόνο δύο!

— Μα λοιπόν τι ζώο είναι; ρώτησε ανήσυχα μια βατομουριά. Είναι άραγε κακό; Μην μου φάει το καινούριο φόρεμά μου, και με βρει γυμνή το καλοκαίρι σαν έρθει;

— Μην ζαλίζεστε, παιδιά μου, είπε ο γερο-πλάτανος, δεν είναι ζώο αυτό και δεν τρώει φύλλα. Είναι χρόνια πολλά που δεν πέρασε τέτοιο πράγμα αποδώ. Μα θυμάμαι έναν καιρό που το δάσος μας γέμιζε από όμοιούς του. Ήταν τα καλά εκείνα χρόνια, όταν μάζευαν οι άνθρωποι το μέλι της μέλισσας, και της φραουλιάς τη φράουλα, και τα βατόμουρα, και τα ώριμα κούμαρα.

— Τι; φώναξε η αγριοφραουλιά, μαζεμένη στα πόδια του πλάτανου. Τι λες, παππού; Μην είναι άνθρωπος;

— Βέβαια είναι άνθρωπος, αποκρίθηκε ο γερο-πλάτανος. Και η λεύκα μουρμούρισε:

— Μα βέβαια, άνθρωπος είναι! Θυμάμαι τέτοιους στα νιάτα μου.

Ο σκοίνος, περίεργος, άπλωσε τα κλαδιά του να τον δει από πιο κοντά.

— Άνθρωπος; είπε η ακατάδεχτη βελανιδιά. Τι θέλει στο βασίλειό μας;

Και όλα μαζί τα δέντρα έσκυψαν να δουν τον «άνθρωπο» που διάβαινε.

Ήταν ένα λιγνό αγόρι ως δεκάξι χρονών. Τα χρυσοκέντητα βελουδένια ρούχα του, λιωμένα στους αγκώνες και στα γόνατα, είχαν μικρύνει και σκιστεί, και οι χρυσές κορδέλες που βαστούσαν τα πέδιλα στα γυμνά του πόδια ήταν κατακομμένες και ξαναδεμένες με χοντροκοπιούς* κόμπους.

Ξάπλωσε στη ρίζα του γερο-πλάτανου, είδε κοντά του τη φραουλιά φορτωμένη κατακόκκινες φράουλες, τις έκοψε και τις έφαγε. Ύστερα δίπλωσε τα χέρια του αποκάτω από το κεφάλι του και αποκοιμήθηκε.

Κοιμήθηκε τόσο βαθιά που δεν άκουσε τα ψιθυρίσματα των δέντρων, ούτε το μουρμούρισμα του ρυακιού που έτρεχε πέρα, ούτε το σφύριγμα του κότσυφα που, πηδώντας από κλαδί σε κλαδί, διηγούνταν στα δέντρα ένα σωρό παράξενες ιστορίες.

—Ο γιος του Βασιλιά! αναφώνησε ο γερο-πλάτανος. Πώς να το πιστέψω, βλέποντας τα γυμνά του πόδια και τα λιωμένα του ρούχα;

—Να το πιστέψεις! αποκρίθηκε ο κότσυφας. Άκουσέ με εμένα που πάω κι έρχομαι στα παράθυρα του παλατιού και βλέπω τι γίνεται μέσα.

—Μα γιατί δεν αλλάζει ρούχα; ρώτησε το πεύκο σκανδαλισμένο*.

—Γιατί δεν έχει άλλα, αποκρίθηκε ο κότσυφας.

—Πώς! Ο γιος του Βασιλιά; αναφώνησε το θυμάρι, προσφέροντας τ' ανθισμένα του λουλουδάκια στη μέλισσα που βούιζε, γυρεύοντας μέρος ν' ακουμπήσει για να ρουφήξει το μέλι τους.

—Μα τι θαρρείς*; σφύριξε ο κότσυφας. Μήπως νομίζεις πως ο Βασιλιάς έχει τίποτα περισσότερο από τον τσοπάνη ή τον βαρκάρη;

—Λες παράξενα πράγματα! μουρμούρισε ο σκοίνος που δεν πείθονταν.

—Πίστειψέ τον όμως, είπε η μέλισσα, φτερουγίζοντας γύρω του, αλήθεια σου λέει. Ο Βασιλιάς φοράει και αυτός τέτοια ρούχα. Μ' αν δεις τις Βασιλοπούλες, τότε θα φρίξεις!

—Γιατί; ρώτησε η φραουλιά.

Ο κότσυφας πήδηξε κοντά της και ψιθύρισε:

—Γιατί κάτω από τα ρούχα τους δεν έχουν ούτε πουκάμισο!

Και ξεκαρδίστηκε στα γέλια χωρίς να προσέξει πως βρισκόταν κοντά στο αυτί του αγοριού.

Ξύπνησε το Βασιλόπουλο και τινάχτηκε ξαφνιασμένο.

Τρόμαξε ο κότσυφας και πέταξε μακριά, και η μέλισσα κρύφτηκε ανάμεσα στα φύλλα του σκοίνου, ενώ τα δέντρα σήκωναν ψηλά το κεφάλι τους κι έκαναν τον ανήξερο, τάχα πως δεν παρατήρησαν τίποτα.

Είχε βραδιάσει. Σηκώθηκε το Βασιλόπουλο και πήρε πάλι τον δρόμο του. Βγήκε από το δάσος, πέρασε τον κατάξερο κάμπο, και τραβώντας κατά το παλάτι, με γοργά βήματα, ανέβηκε στο βουνό, σκαρφαλώνοντας ανάμεσα στους βράχους και στα χώματα σαν κατσίκι.

Παλάτι και παλατιανοί

Από το μεγάλο και λαμπρό παλάτι του Συνετού Α΄, μόνος ο ψηλός πύργος έμενε κατοικήσιμος. Όλα τ' άλλα δωμάτια, οι μεγάλες σάλες, οι διάδρομοι, οι στρατώνες είχαν γκρεμιστεί. Ο ψηλός πύργος ήταν και αυτός σε κακά χάλια. Κανένας δεν φρόντισε ποτέ να επιδιορθώσει τους πεσμένους σοβάδες. Και ο άνεμος περιδιάβαζε και σφύριζε ελεύθερα στις άδειες κάμαρες, όπου από τα περισσότερα παράθυρα έλειπαν τα γυαλιά.

Οι χοντροί όμως τοίχοι βαστούσαν ακόμη. Κι εκεί, σε μετρημένα δωμάτια, περιοριζόταν ο Βασιλιάς και η οικογένειά του.

Καθώς πλησίαζε στο παλάτι, το Βασιλόπουλο άκουσε φωνές θυμωμένες, γυναίκες* και αντρίκειες.

Σταμάτησε μια στιγμή. Ύστερα, με βαρύ αναστεναγμό, έκανε να γυρίσει πίσω. Μα την ίδια ώρα ένα κορίτσι

δεκαπέντε χρονών πετάχτηκε από μέσα από τις πέτρες και ρίχθηκε στον λαιμό του.

— Αχ, αδελφέ μου, γύρισες επιτέλους! του είπε με δάκρυα στα μάτια. Να 'ξερες πώς σε περίμενα τόση ώρα!

Το Βασιλόπουλο τη φίλησε και ρώτησε λυπημένα:

— Τι είναι πάλι οι φωνές;

— Τι θέλεις να είναι; Τα ίδια και τα ίδια! Η Πικρόχολη μαλώνει με τη Ζήλιω, κι ο πατέρας, γυρεύοντας να τις χωρίσει, τις αγριεύει όλο και περισσότερο.

— Και η μητέρα τι κάνει;

— Τι θες να κάνει; Στολίζεται σαν πάντα!

— Και συ, Ειρηνούλα;

— Εγώ... εγώ... – έκρυψε το πρόσωπο στα χέρια της και ξέσπασε στα κλάματα: Εγώ βγήκα να σε βρω, γιατί μόνο εσύ ξέρεις να παρηγορήσεις.

Κάθισε στην πέτρα κοντά της και ακούμπησε το σαγόνι του στο χέρι του συλλογισμένος, ακούγοντας τις φωνές που εξακολουθούσαν στο παλάτι.

Η Ειρηνούλα έριξε το μπράτσο της γύρω στον λαιμό του.

— Πες μου τίποτα, παρακάλεσε χαδιάρικα.

— Τι να σου πω; μουρμούρισε ο αδελφός της. Θα φύγω, Ειρηνούλα.

— Θα φύγεις; Πού θα πας;

— Εκεί που πάνε όσοι θέλουν να ζήσουν με αξιοπρέπεια, και αφήνουν το βασίλειό μας κι εκπατρίζονται.

— Και θα μ' αφήσεις;

Το Βασιλόπουλο τη φίλησε.

— Όχι, Ειρηνούλα. Θα σε πάρω μαζί μου.

—Ειρηνούλα! Ειρηνούλα! φώναξε μια αντρίκεια φωνή από μέσα από τον πύργο. Ειρηνούλα! Πού είσαι; Έλα, λοιπόν, να μας φέρεις το χαμόγελο! Βαρέθηκα τις μεγάλες σου αδελφές και τις φωνές τους!

Και ο Βασιλιάς, με την κορόνα γερμένη στη φαλάκρα του και με σχισμένο μανδύα, παρουσιάστηκε στην πόρτα.

Τα δυο αδέρφια σηκώθηκαν και ακολούθησαν τον πατέρα τους στο δωμάτιο, όπου ήταν μαζεμένη όλη η οικογένεια.

Εμπρός σ' έναν ραγισμένο καθρέφτη καθόταν η Βασίλισσα Παλάβω. Δύο παρακóρες έπλεκαν λουλούδια και ξεθωριασμένες κορδέλες ανάμεσα στα ψαρά της μαλλιά, ενώ γυρνώντας τη ράχη η μία στην άλλη, στις δύο άκρες της κάμαρας, κάθονταν οι Βασιλοπούλες με κρεμασμένα πρόσωπα και χείλια πεταμένα, θυμωμένες και κατσουφιασμένες.

—Να ομορφιά και φαμελική* χαρά, είπε ο Βασιλιάς σταυρώνοντας τα χέρια του, και κοιτάζοντας μία τη Ζήλιω, μία την Πικρόχολη. Όλη μέρα έτσι τα πάμε, η μία να ξεφωνίζει άσπρο και η άλλη να στριγκλίζει μαύρο!

—Τι είναι αυτά μπροστά σ' εκείνα που τραβάω εγώ, η δύστυχη! κλάφτηκε και είπε η Βασίλισσα Παλάβω. Εσύ δεν έχεις παρά τις κόρες σου. Τι να πω εγώ που έχω κι εσένα που με ξεκουφαίνεις, και τον γιόκα σου που ξεπορτίζει ίσα ίσα την ώρα που τον θέλω να πάει να μαζέψει λουλουδάκια...

Μα, ξαφνικά, βλέποντας πως τα κλάματα κοκκίνιζαν τη μύτη της, σταμάτησε, χαμογέλασε στον καθρέφτη της,

και σοβαρά βάλθηκε να στερεώσει στη ζώνη της ένα μεγάλο τενεκεδένιο άστρο.

Ο Βασιλιάς σηκώθηκε και χτύπησε το κουδούνι. Μα κανένας δεν παρουσιάστηκε. Ξαναχτύπησε, και πάλι κανένας δεν ήρθε.

Τότε θύμωσε και βγήκε στο κατώφλι και άρχισε να βροντά* τα πόδια του στο πάτωμα και να φωνάζει με θυμό:

— Στο διάβολο τέτοιои υπηρέτες σαν τους δικούς μου! Θα σας κόψω ολωνών το κεφάλι!

Τρομαγμένος και τρεχάτος έφτασε ο αρχικαγκελάριος*.

Γύρω στον λαιμό του κουδούνιζε μια τενεκεδένια αλυσίδα.

— Αφέντη, να συγχωρήσεις τον δούλο σου... άρχισε.

— Πού είναι όλοι οι μασκαράδες οι υπηρέτες; διέκοψε οργισμένος ο Βασιλιάς. Γιατί δεν αποκρίνεται κανένας σαν κουδουνίζω;

Έξαφνα, βλέποντας την αλυσίδα, ξεκαρδίστηκε στα γέλια.

— Τι μου κάθισες* στον λαιμό σου στη θέση της χρυσής σου αλυσίδας; ρώτησε.

Ο αρχικαγκελάριος κοκκίνισε, ψέλλισε, μπερδεύτηκε, τα έχασε και σώπασε.

— Τι λες; αναφώνησε ο Βασιλιάς. Την πούλησες; Και γιατί;

— Για να δειπνήσει η Αφεντιά σου χθες, αποκρίθηκε ο αρχικαγκελάριος με χαμηλή φωνή, χαιρετώντας ως κάτω.

— Α!... Χμ!... Καλά, είπε ο Βασιλιάς. Σε συγχωρώ αυτήν τη φορά.

Τυλίχθηκε με μεγαλείο στον σχισμένο του μανδύα κι εξακολούθησε:

— Δώσε διαταγή να φωνάξουν τον αρχικελάρη*. Ο λαιμός μου είναι κατάξερος και θέλω να τον γλυκάνω με το τοπαζί* νησιώτικο κρασί που το ζήλευε ακόμα και ο Βασιλιάς ο θεός μου! Ύστερα πρόσταξε τον αρχιτραπεζιέρη* να στρώσει ευθύς το τραπέζι. Τι μας έχει και περιμένουμε; Η ώρα πέρασε.

Σκυμμένος ως κάτω στάθηκε ο αρχικαγκελάριος ακίνητος.

— Με ακούς λοιπόν; είπε ο Βασιλιάς σηκώνοντας ακόμα ψηλότερα το βασιλικό του κεφάλι. Τι περιμένεις;

— Αφέντη... ο αρχικελάρης σου έφυγε και το κελάρι είναι αδειανό.

— Τι λες; φώναξε ο Βασιλιάς.

— Τι λες; επανέλαβε η Πικρόχολη.

Και ξεχνώντας κακιώματα* και πείσματα μπροστά στον φόβο της νήστειας*, ξεπετάχθηκε από την καρέκλα της, ενώ οι παρακόρες* παρατούσαν τα μαλλιά της Βασίλισσας και σίμωναν* και αυτές, ανήσυχες, ν' ακούσουν.

Ο αρχικαγκελάριος υποκλίθηκε λίγο πιο βαθιά, μα δεν αποκρίθηκε.

Ο Βασιλιάς έξυσε νευρικά τη φαλάκρα του και η κορόνα έγειρε μελαγχολικά στο αριστερό του αυτί.

Κάπως μουδιασμένος ρώτησε:

— Φαί έχει;

Ο αρχικαγκελάριος, χωρίς ν' ανασηκωθεί, άνοιξε τα δυο του χέρια κι έδειξε του Βασιλιά πως ήταν άδεια.

Ο Άρχοντας κατάλαβε. Άφησε το επιτακτικό του ύφος, μαζί με το χρυσοκέντητο λιωμένο μανδύα του που κρεμάστηκε πίσω, αξιοθρήνητος στον κουρελιασμό* του.

Έκανε μερικούς γύρους στο δωμάτιο, ύστερα κάθισε σε μια κουτσή και τρύπια χρυσή πολυθρόνα, και με μια σπρωξιά, στέλνοντας την κορόνα από το αριστερό του αυτί στο δεξί, είπε με απόφαση:

— Πανουργάκο, έλα δω!

Ο αρχικαγκελάριος ίσιωσε την πλάτη του και προχώρησε προς τον Βασιλιά.

— Αφέντη!... είπε με καινούρια υπόκλιση.

— Τι προτείνεις; ρώτησε σύντομα ο Βασιλιάς.

Ο αρχικαγκελάριος κοίταξε σιωπηλά την κορόνα του Άρχοντα, όπου γυάλιζαν ανάμεσα στο μάλαμα* μερικά μεγάλα πολύτιμα πετράδια.

Ο Βασιλιάς κατάλαβε την έννοια της ματιάς, και τρομαγμένος άρπαξε την κορόνα του με τα δυο του χέρια και τη στήριξε στο κεφάλι του.

— Αχ, όχι! Αυτό όχι! φώναξε νευρικά. Πρότεινε κάτι άλλο.

— Τότε, και αφού δεν επιστρέφουν οι υπασπιστές που έστειλα στα γειτονικά βασίλεια εδώ και δέκα μέρες, ας κάνει τον κόπο η Αφεντιά του το Βασιλόπουλο να πάει άλλη μια φορά στον Βασιλιά τον ξάδελφό σου...

— Όχι, είπε αποφασιστικά το Βασιλόπουλο, βγαίνοντας από τη γωνιά όπου είχε αποτραβηχτεί με την Ειρηνούλα. Έκανα όρκο να μην ζητιανέψω πια ποτέ.

Ο Βασιλιάς σηκώθηκε μ' έναν πήδο και στάθηκε

μπροστά στον γιο του, φοβεριζοντάς τον με τον γρόθο* του.

— Και ποιος είσαι συ, παλιόπαιδο, που κάνεις όρκους κι έχεις και γνώμη; είπε με θυμό.

— Είμαι ο αυριανός Βασιλιάς, αποκρίθηκε ήσυχα ο γιος του, και την αξιοπρέπειά μου τη θέλω.

Ο Αστόχαστος έτριψε το μέτωπό του με λύσσα. Απάντηση δεν έβρισκε να δώσει του αγοριού του, μα έμενε το πρόβλημα άλυτο, πού να βρουν φαί.

— Πανουργάκο! φώναξε στο τέλος απελπισμένα, ή θα βρεις μια λύση ή σου κόβω το κεφάλι!

Ο δυστυχισμένος Πανουργάκος ταραχθηκε πολύ. Άρχισε να τρέμει στα γερά και να κοιτάζει την πόρτα, μετρώντας με το μάτι πόσα βήματα έπρεπε να κάνει για να τη φθάσει.

— Λοιπόν, μια λύση! φώναξε ο Βασιλιάς.

Ο αρχικαγκελάριος έτρεμε ολόκληρος.

— Να... να πάω εγώ... πρότεινε με σβησμένη φωνή.

— Να πας λοιπόν, μα να τρέξεις! αποκρίθηκε ο Βασιλιάς. Θέλω ευθύς φαί και κρασί. Αν δεν πας κι έρθεις σαν αστραπή, σου κόβω το κεφάλι!

Πριν προφθάσει να τελειώσει τη φράση του, ο αρχικαγκελάριος ήταν κιόλας μακριά.

Τρεχάτος είχε βγει ο Πανουργάκος. Μα σαν βρέθηκε έξω, στα σκοτεινά και στο κρύο, σταμάτησε.

— Πού θα πάω, μουρμούρισε. Και πώς; Θέλω δυο μέρες για να φθάσω στου ξαδέλφου Βασιλιά, και ως τότε...

Έμεινε δύο λεπτά σκεπτικός. Ύστερα πήρε την απόφασή του.

—Τι σήμερα, τι αύριο! μουρμούρισε. Θα φύγω που θα φύγω! Μόνο να τελειώσω πρώτα τις δουλειές μου με τον φίλο μου τον Λαγόκαρδο...

Και άρχισε να κατεβαίνει το βουνό.

Εκεί που πήγαινε βιαστικός, άκουσε περπατησιές.

Τον έπιασε τρομάρα.

— Ποιος είναι; ρώτησε φοβισμένα.

—Κανένας, Εξοχότατε, εγώ είμαι! αποκρίθηκε μια φωνή πιο φοβισμένη ακόμα από τη δική του.

Ο αρχικαγκελάριος πήρε αμέσως θάρρος.

—Και ποιος είσαι συ; ρώτησε.

—Εγώ.. εγώ... ο Κακομοιρίδης, ο σιδεράς, αποκρίθηκε τρεμουλιαστά η φωνή.

—Έλα μπροστά μου αμέσως! πρόσταξε ο αρχικαγκελάριος.

Και μια σκιά ανθρώπινη, με μεγάλη καμπούρα στον ώμο, παρουσιάστηκε μπροστά του.

Ο αρχικαγκελάριος έπιασε την καμπούρα.

—Μπρε κλέφτη! Τι έχεις μέσα στο σακούλι σου; ρώτησε άγρια.

—Εξοχότατε... κλέφτης δεν είμαι... Είναι οι κότες μου και το κρασί μου, που τ' αγόρασα και που τα πλήρωσα...

—Ψέματα λες! φώναξε πιο άγρια ο αρχικαγκελάριος. Οι κουρελιάρηδες σαν και σένα δεν τρώνε κότες ούτε πίνουν κρασί! Τα έκλεψες αυτά. Πες μου από πού!

—Δεν τα έκλεψα, να σε χαρώ, Αφέντη μου, τα πλήρωσα! αποκρίθηκε ο Κακομοιρίδης με δάκρυα στη φωνή. Τα πλήρωσα, Αφέντη μου, με τα λεφτά που μάζεψα πουλώ-

ντας το κέντημα που έφτιαξε η κόρη μου για τον θείο του Βασιλιά, τον Άρχοντα του γειτονικού βασιλείου. Ρώτησέ τον, Εξοχότατε, αν δεν τα πλήρωσα! Μου έκανε μάλιστα και δώρο ένα παστίσιο...

Μα δεν πρόφθασε να τελειώσει. Τέτοια καλή τύχη ο Πανουργάκος δεν την άφησε να φύγει.

Άρπαξε το σακούλι του κατατρομαγμένου Κακομοιρίδη, και με μια κλοτσιά τον έστειλε να δοκιμάσει πόση ώρα χρειάζεται να κατέβει κανείς, κουτρουβαλιστά, από πάνω από ένα ψηλό βουνό, χωρίς να πατήσει το πόδι του χάμω.

Στο φτωχικό της κυρα-Φρόνησης

Τρεχάτος ξανανέβηκε στο παλάτι ο Πανουργάκος και μπήκε στο δωμάτιο, όπου Βασιλιάς, Βασίλισσα, Βασιλοπούλες και παρακόρες, καθισμένοι όλοι στο γύρο*, κοίταζαν, ξεκαρδισμένοι στα γέλια, τα στραβομούτσουνα και τα караγκιοζιλίκια που έκανε ένας Τζοτζές κοντός, καμπούρης και στραβοκάνης*.

Πλάι στο παράθυρο στεκόταν το Βασιλόπουλο που κουβέντιαζε με την Ειρηνούλα, και της έλεγε τις ομορφιές του δάσους που είχε πάει το απόγευμα.

Οι φωνές των άλλων, σαν μπήκε ο Πανουργάκος, διέκοψαν την κουβέντα τους, και τα δύο αδέλφια γύρισαν ξαφνιασμένα.

Ο αρχικαγκελάριος άνοιξε με υπερηφάνεια το σακούλι του, και από μέσα έβγαλε δύο κότες ψημένες, τρεις μπουτίλιες κρασί, ένα μεγάλο παστίσιο κι ένα καλάθι κα-τακόκκινες φρούλες.

—Τα έφερα, Αφέντη μου, από τον Άρχοντα ξάδελφό σου, αποκρίθηκε στα ερωτήματα του Βασιλιά.

—Γεια σου, καλέ μου Πανουργάκο! είπε ο Αστόχαστος. Αύριο θύμισέ μου να σου δώσω το Διαμαντοστόλι στο Μεγαλόσταυρο της Αχαλινώτου Αφοσιώσεως, γιατί σου αξίζει.

—Δεν έχει πια κανένα παράσημο στο σεντούκι, είπε με δισταγμό ο αρχικαγκελάριος.

—Δεν έχει;... Χμ... Δεν πειράζει, σου δίνω το δίπλωμά του.

Ο Πανουργάκος έριξε πάλι μια ματιά στα πετράδια της κορόνας, σούφρωσε τα χείλια του κι ετοιμαζόταν ν' απαντήσει.

Μα το Βασιλόπουλο τον πρόλαβε και είπε του πατέρα του:

—Βασιλιά μου και πατέρα μου, ο άνθρωπος αυτός λέει ψέματα. Βέβαια δεν πήγε στου Άρχοντα ξαδέλφου μας. Πότε πρόφθασε κιόλας; Χρειάζεται δύο μέρες να πάει και άλλες τόσες να γυρίσει. Ρώτησέ τον πού βρήκε αυτά τα φαγητά, και, ώσπου να το μάθεις, να μην φάει κανείς τίποτα! πρόσθεσε πιάνοντας το χέρι της Ζήλιως, την ώρα που ετοιμαζόταν να βουτήξει το δάχτυλό της στο παστίσιο.

Ο Βασιλιάς κοντοστάθηκε.

—Αλήθεια; Θέλεις δύο μέρες να πας στου Άρχοντα ξαδέλφου μου; ρώτησε τον Πανουργάκο.

Αυτός τα έχασε, άρχισε κάτι εξηγήσεις, μπερδεύτηκε και σταμάτησε.

—Πατέρα, είπε το Βασιλόπουλο, τα φαγητά αυτά είναι κλεμμένα. Και σου ζητώ σαν χάρη να υποχρεώσεις αυτόν να τα γυρίσει εκεί που τα πήρε.

Ο Βασιλιάς έσπρωξε νευρικά την κορόνα ως πίσω κι έτριψε το μέτωπό του με το χτένι του χεριού του. Η ιδέα να χάσει το φαΐ του δεν του ερχόταν καθόλου.

—Μα πού ξέρεις εσύ πόσον καιρό χρειάζεται κανείς να πάει στο βασιλείο του ξαδέλφου μας; ρώτησε στενοχωρεμένος.

—Μ' έστειλες εκεί μια φορά για να ζητήσω φλουριά. Το ξέχασες, πατέρα; Εγώ το θυμάμαι! αποκρίθηκε το Βασιλόπουλο. Έκανα δύο μέρες να πάω, κι άλλες δύο να γυρίσω. Και τέσσερις μέρες περίμενα εκεί, ώσπου να δω τον Άρχοντα του τόπου. Γιατί ο ξάδελφος Βασιλιάς δεν δέχεται ζητιάνους, παρά μόνο σαν του έρθει το κέφι.

Το υπερήφανο ύφος του γιου του άρχισε να θυμώνει τον Βασιλιά.

—Εσύ πήγες πεζή. Ο Πανουργάκος θα πήρε άλογο, είπε απότομα.

—Δρόμος δεν υπάρχει, και από τους βράχους άλογο δεν περνά. Μα κι αν είχε δρόμο, πάλι δεν θα πρόφτανε.

—Με σκότισες! φώναξε ο Βασιλιάς. Επιτέλους πες πως πέταξε και μην με ζαλίζεις πια, ειδικά σε χώνω στη φυλακή και ας πα να 'σαι ο αυριανός Βασιλιάς.

Και κάθισε στο φαΐ, χωρίς να χάσει καιρό, μαζί με τις γυναίκες, τον Πανουργάκο και τον Τζοτζέ, που από τη χαρά του έκανε μια τούμπα, κουδουνίζοντας τα κυπριά* της παρδαλής του φορεσιάς.

Το Βασιλόπουλο άρπαξε το χέρι της Ειρηνούλας.

— Έλα μαζί μου, είπε, θα σκάσω εδώ μέσα!

Βγήκαν έξω μαζί, και σιωπηλά, με δυσκολία, σκοντάφτοντας στα σκοτεινά, κατέβηκαν το βουνό. Στον κάμπο σταμάτησε η Ειρηνούλα.

— Πού πάμε; ρώτησε.

— Όπου και αν είναι, μα μακριά, μακριά από αυτό το βασίλειο, όπου γίνονται τέτοια πράματα!

— Θέλεις να εκπαιριστείς;

— Ναι! Ναι! Ναι! Να φύγω από τον καταραμένο τούτον τόπο και να τον ξεχάσω!

Η Ειρηνούλα δεν αποκρίθηκε.

Η καρδιά της μάτωνε που άφηνε τον τόπο όπου είχε γεννηθεί και μεγαλώσει. Τη φτώχεια του, την ερημιά του και την κακοριζικιά* του ακόμα, όλα τ' αγαπούσε, γιατί ήταν τόπος της.

Σιωπηλά ακολούθησε τον αδελφό της.

Και πήγαιναν ώρες και άλλες ώρες μες στα λιθάρια και μες στα χαμόκλαδα.

Μα ήταν αμάθητη από τέτοιους δρόμους. Τα πόδια της, που μόλις σκεπάζονταν από τα σχισμένα μεταξωτά της παπουτσάκια, είχαν πληγιάσει. Η παλιά χρυσοϋφασμένη πλουμιστή* φούστα της κρεμόταν κουρελιασμένη από τ' αγκάθια όπου σκάλωσε περνώντας.

Γύρισε και κοίταξε τον αδελφό της.

Με τα χείλια σφιγμένα και το κεφάλι ψηλά πήγαινε το Βασιλόπουλο, αδιαφορώντας για τον πόνο και την κούραση. Και το νυχτερινό αεράκι χαίδευε το μέτωπό του, παί-

ζοντας μες στα καστανά μαλλιά του που έπεφταν σγουρά και πλούσια ως την κεντημένη του τραχηλιά*.

Της φάνηκε τόσο όμορφος, που τον φίλησε.

—Ναι! Θα έρθω μαζί σου, όπου κι αν πας! του είπε.

Και με καινούριο θάρρος ξαναπήρε τον δρόμο της πλάι του.

Σε λίγο όμως η κούραση τη νίκησε. Κάθισε στην άκρη του δρόμου και ακούμπησε το κεφάλι της στα διπλωμένα της γόνατα.

—Δεν μπορώ πια! μουρμούρισε.

—Ξεκουράσου λίγο, αποκρίθηκε το Βασιλόπουλο, και φεύγουμε πάλι.

Και σκαρφαλώνοντας σ' έναν ψηλό βράχο, κοίταξε γύρω του.

Μακριά, μέσα από κάτι δέντρα, του φάνηκε πως έλαμπε ένα φως.

Κατέβηκε βιαστικά από τον βράχο κι έτρεξε στην αδελφή του.

—Σήκω, Ειρηνούλα, είδα φως! της φώναξε. Έλα! Θα είναι κανένα σπίτι, και ίσως μας ανοίξουν και μας φιλοξενήσουν.

Και πήραν πάλι τον δρόμο τους κατά το μέρος όπου φαινόταν το φως, κι έφθασαν μπροστά σ' ένα μικρό, μικρό κάτασπρο σπιτάκι.

Το Βασιλόπουλο χτύπησε την πόρτα.

—Ποιος είναι; ρώτησε από μέσα μια γυναίκεια* φωνή.

—Άνοιξέ μας, παρακάλεσε το Βασιλόπουλο. Η αδελφή μου κι εγώ ζητούμε φιλοξενία, να ζεσταθούμε και να ξεκουραστούμε λίγο.

Η πόρτα άνοιξε και μια γριούλα με μειλίχιο* πρόσωπο και κάτασπρα μαλλιά τούς έκανε νόημα να μπουν.

— Καλώς ορίσατε στο φτωχικό της κυρα-Φρόνησης, είπε. Καθίστε, παιδιά μου, να ξεκουραστείτε.

Ξαπλωμένο σ' έναν σοφά*, κοιμόταν ένα κορίτσι. Η γριά το κούνησε ελαφριά.

— Ξύπνα, κόρη μου, μας ήρθαν μουσαφίρηδες. Σήκω να ζεστάνεις λίγο γάλα και να φέρεις μερικά παξιμάδια.

Σηκώθηκε η κόρη και άναψε φωτιά και ζέστανε το γάλα. Έγυρε το έχυσε σε δύο κουπάκια και χαμογελώντας τα έβαλε στο τραπέζι, μαζί μ' ένα πιάτο παξιμάδια μπροστά στα πεινασμένα αδέρφια.

Μα δεν πρόφθασε η Ειρηνούλα να φάει, και αποκοιμήθηκε στην καρέκλα της.

Οι δυο γυναίκες την πήραν και την ξάπλωσαν στον σοφά*.

— Κοιμήσου και συ, αρχοντόπουλό μου, είπε η γριά, και αύριο πάλι εξακολουθείς τον δρόμο σου. Πας μακριά;

— Ναι, αποκρίθηκε το Βασιλόπουλο, πάω πολύ μακριά.

— Κρίμα! είπε συλλογισμένη η γριά.

Και, αναστενάζοντας, χάιδεψε το σγουρό κεφάλι του αγοριού.

— Κρίμα; Γιατί; ρώτησε ξαφνιασμένο το Βασιλόπουλο. Μα η γριά χαμογέλασε μόνο.

— Καληνύχτα, παιδί μου, κοιμήσου ήσυχα, είναι αργά, του είπε.

Και με την κόρη της πήγε στο πλαϊνό καμαράκι κι έκλεισε την πόρτα.

Το Βασιλόπουλο ξάπλωσε στο χαλί μπροστά στο τζάκι και προσπάθησε να κοιμηθεί. Αλλά με όλη του την κούραση, ύπνο δεν έβρισκε. Ο λόγος της γριάς κουδούνιζε μέσα στο μυαλό του, πότε δυνατά και δυσάρεστα, πότε μισοσβησμένα και σαν να ερχόταν από πολύ μακριά.

— Κρίμα!... Κρίμα!... Κρίμα!...

Γιατί κρίμα; Τι εννοούσε η γριά;

Και με τη συλλογή* αυτή, επιτέλους αποκοιμήθηκε.

Ο ήλιος πλημμύριζε την κάμαρα όταν ξύπνησε το πρωί.

Σηκώθηκε, έτρεξε στον σοφά* όπου, αν και ξύπνια, ήταν ακόμη ξαπλωμένη η Ειρηνούλα.

— Σε περίμενα, του είπε, έλα να βγούμε. Είναι τόσο όμορφα έξω!

Στο περιβολάκι η κυρα-Φρόνηση άπλωνε τα ρούχα της μπουγάδας, όσο η κόρη της, καθισμένη σ' ένα σκαμνί, άρμεγε την αγελάδα.

Και οι δυο χαμογέλασαν σαν είδαν τ' αδέλφια.

— Γνώση, κόρη μου, δώσε στα παιδιά να πιουν από το γάλα που αρμέγεις, πριν κρυώσει, είπε η γριά. Καθίστε, αρχοντόπουλά μου. Θα κάνει καλό καιρό για το ταξίδι σας.

Το Βασιλόπουλο θυμήθηκε τον λόγο που του είχε πει την παραμονή.

— Μάνα, της είπε, γιατί το βρίσκεις κρίμα που φεύγω μακριά;

Μα η γριά είχε δουλειές στο σπίτι.

— Δεν έχω καιρό, αρχοντόπουλό μου, είπε. Η Γνώση θα σου αποκριθεί. Αγκαλά* εκείνη τα ξέρει όλ' αυτά καλύτερα και από μένα.

Και πήγε στο μαγειρείο της να ετοιμάσει το φαί.

— Πες μου εσύ, Γνώση, είπε πάλι το Βασιλόπουλο, γιατί λέει η μάνα σου πως είναι κρίμα να φύγω μακριά;

Η κόρη δίστασε. Ύστερα είπε δειλά:

— Γιατί ο γιος του Βασιλιά δεν πρέπει ν' αφήνει τον τόπο του.

Το Βασιλόπουλο ξαφνιάστηκε.

— Πώς το ξέρεις ποιος είμαι; ρώτησε.

— Σε ξέρει η μάνα μου. Μια φορά καθόμασταν κι εμείς στο παλάτι. Μα πέρασαν πολλά χρόνια από τότε.

— Και γιατί φύγατε;

— Γιατί άλλες παρακόρες* πήραν τη θέση της μητέρας μου και δεν μπορούσαμε πια να μείνουμε. Φύγαμε από το παλάτι και καθίσαμε σ' ένα σπιτάκι στη χώρα, στο ρίζωμα του βουνού. Μα οι καινούριες παρακόρες* μάς έδωξαν και αποκεί, και φύγαμε και πήγαμε πιο μακριά, και ακόμα πιο μακριά, και στο τέλος ήρθαμε δω, στην άκρη του βασιλείου, όπου δεν μας βλέπει κανείς, ούτε μας σχετίζεται* άνθρωπος. Και ζούμε, ολομόναχες, στη μοναξιά της εξοχής που άλλοτε ήταν κατάφυτη και κατοικημένη, μα που τώρα είναι όλο πέτρες κι ερημιά.

— Κι εμείς να έρθουμε δω! είπε η Ειρηνούλα. Είναι τόσο ήσυχα και όμορφα!

— Δεν μπορείτε εσείς, είπε η Γνώση.

— Γιατί; ρώτησε το Βασιλόπουλο.

— Γιατί πρέπει να μείνεις ανάμεσα στον λαό σου.

— Αχ, δεν μπορώ! αναφώνησε το Βασιλόπουλο. Δεν ξέρεις τι είναι ο λαός μου, το παλάτι, όλος ο τόπος...

— Διόρθωσέ τον, αποκρίθηκε η κόρη.

— Εγώ; Πώς; Μα είμαι ακόμη παιδί, δεν ξέρω τίποτα, δεν έμαθα τίποτα, δεν είμαι τίποτα.

Η κόρη τον κοίταξε συλλογισμένη.

— Γιατί θέλησες να φύγεις; ρώτησε.

— Γιατί πονούσα πολύ μέσα στην κακοήθεια και στην αταξία του παλατιού.

— Λοιπόν θα πει πως έχεις μέσα σου κάτι που αξίζει περισσότερο από κείνα που δεν έμαθες.

— Τι έχω;

— Έχεις φιλοτιμία και αξιοπρέπεια.

Το Βασιλόπουλο συλλογίστηκε λίγο. Ύστερα ρώτησε:

— Και τι μου χρησιμεύουν αυτά;

— Χρησιμεύουν να βρεις μέσα σου τη δύναμη και τη θέληση να ξαναφτιάξεις το έθνος σου.

— Μα πώς! Πώς!

— Ξέρω κι εγώ τι να σου πω; Εγώ να ήμουν στη θέση σου θα πήγαινα πίσω και θα γύριζα σ' όλο το βασίλειο. Μην μείνεις κλεισμένος στο παλάτι, παρά μίλησε με τον λαό σου, γνώρισέ τον, ζήσε κοντά του και μάθε την αιτία του κακού. Ζήσε και στη φύση, άκουσε τι θα σου πουν τα πουλιά και τα δέντρα και τα λουλούδια και τα έντομα. Να ήξερες εκεί πόσες αλήθειες μαθαίνει κανείς, πόσα παραδείγματα βρίσκει!... Και όταν θελήσεις, έλα πάλι να μας βρεις.

Το Βασιλόπουλο έμεινε συλλογισμένο πολλή ώρα.

Ύστερα είπε:

— Θα πάω πίσω, Γνώση, και θα γυρίσω σε όλο το βασίλειο. Ευχαριστώ.

Θέλησε να την αποχαιρετήσει, μα η κόρη τον σταμάτησε.

— Δεν θες να σταθείς ακόμα λίγο; ρώτησε. Είσαι κατακουρελιασμένος και συ και η αδελφή σου. Έχω κάτι να χαρίσω της Βασιλοπούλας που θα της χρησιμεύσει πολύ.

Έβγαλε από την τσέπη της μια θήκη με βελόνες κι ένα κουβάρι κλωστή και της τα έδωσε.

— Βλέπεις, είπε, δεν είναι μεγάλο δώρο, ούτε ακριβό. Είναι όμως πολύτιμο.

Η Ειρηνούλα κοίταζε την κλωστή και τις βελόνες χωρίς να καταλαβαίνει.

— Τι είναι αυτά; ρώτησε.

— Πώς; Δεν ράβεις; ρώτησε η Γνώση.

— Όχι, ούτε είδα ποτέ άλλον να ράβει.

— Θέλεις να μάθεις; Έλα να σου δείξω.

Κάθισε η Γνώση στο κατώφλι του σπιτιού, πήρε τη σχισμένη τραχηλιά* της Ειρηνούλας κι έραψε τις τρύπες. Η Ειρηνούλα κοίταζε με θαυμασμό και απορία.

— Δώσ' μου να δοκιμάσω κι εγώ! παρακάλεσε.

Πήρε τη βελόνα κι έραψε το φόρεμά της, ύστερα τα μεταξωτά της παπουτσάκια και τα χρυσά κορδόνια που έδεναν τα πέδιλα του αδελφού της και που ήταν όλο κόμποι, ύστερα την παλιωμένη του τραχηλιά* και τα σχισμένα ρούχα του.

Τόσο ωραία τα έραψε, που, αφού τελείωσε, της φάνηκαν όλα σαν καινούρια.

— Τι διασκεδαστικό που είναι! είπε μ' ενθουσιασμό. Εσύ, Γνώση, ράβεις πολύ;

—Ράβω σαν τελειώσω τις δουλειές μου.

—Κάνεις και άλλες δουλειές; Πες μου, τι;

—Όλες τις δουλειές του σπιτιού. Συγυρίζω, πλένω, μαγειρεύω, ζυμώνω, σκάβω το περιβόλι...

—Μπα! διέκοψε η Ειρηνούλα. Εγώ δεν κάνω τίποτα και βαριέμαι φοβερά! Να, σήμερα το πρωί, ώσπου να ξυπνήσει ο αδελφός μου, περνούσα και ξαναπερνούσα το χέρι μου μες στις αχτίδες του ήλιου και κοίταζα τα σκονάκια που χοροπηδούσαν, έτσι, για να περνά η ώρα. Δεν ξέρω πώς να σκοτώσω τις ατέλειωτες ώρες της ημέρας!

Η Γνώση γέλασε.

—Θες να τις σκοτώσεις ή να τις μεταχειριστείς; ρώτησε.

—Το ίδιο δεν κάνει;

—Όχι! Η ώρα πάντα περνά. Μ' αν κάνεις περιττά πράγματα, τη σκορπάς· ενώ αν κάνεις δουλειές με σκοπό, τη μεταχειρίζεσαι.

—Δεν το συλλογίστηκα αυτό ποτέ, είπε συλλογισμένο το Βασιλόπουλο. Κι εμένα η ώρα μού φαίνεται ατέλειωτη!

—Και όμως η ώρα είναι πολύτιμη, αποκρίθηκε η Γνώση. Σε τι καταγίνεσαι* όλη μέρα;

—Σε τίποτα! Με τι μπορώ να ασχοληθώ; Ο καθένας ζει και ασχολείται για τον εαυτό του, κι εγώ δεν έχω ανάγκη από τίποτα.

—Μα ο τόπος σου έχει ανάγκη από σένα.

—Μπα! Ο καθένας φροντίζει για τον εαυτό του και κουτσοζεί.

— Καλά το είπες, πως κουτσοζεί, αποκρίθηκε λυπημένη η Γνώση. Και ο τόπος σου κουτσοζεί. Το καταδέχεσαι όμως;

— Τι να του κάνω;

— Αν ο καθένας σκεφτόταν λιγότερο το άτομό του και δούλευε περισσότερο για το γενικό καλό, θα έβλεπε μια μέρα πως πάλι για τον εαυτό του δούλεψε και πως, αντί να κουτσοζεί, κατάφερε να καλοζεί.

— Δεν καταλαβαίνω, μουρμούρισε το Βασιλόπουλο.

Η Γνώση γέλασε.

— Σε σκότισα; είπε. Μ' αν πας πίσω στον λαό σου, και ζήσεις ανάμεσά του, και μιλήσεις μαζί του, και ακούσεις τα όσα έχει να σου πει, θα καταλάβεις τότε καλύτερα.

— Θα πάω! είπε σοβαρά το Βασιλόπουλο.

Τα δύο αδέλφια μπήκαν στο μαγειρείο ν' αποχαιρέτησουν την κυρα-Φρόνηση, και τη βρήκαν που κοκκίνιζε κρέας στο χαρανί*.

— Πώς; Δεν θα μείνετε να γευτείτε το γιαχνί μου; ρώτησε η γριά.

— Σ' ευχαριστούμε, όχι, είπε το Βασιλόπουλο. Βιάζομαι να πάω πίσω.

Η γριά έκοψε ένα μεγάλο κομμάτι ψωμί για τον καθένα και το έχωσε στην τσέπη τους.

— Ο δρόμος είναι μακρύς, είπε. Στο καλό, παιδιά μου.

Αποχαιρέτησαν τη Γνώση, και τ' αδέλφια πήραν πάλι τον δρόμο του παλατιού.

Κάθε λίγο γύριζε η Ειρηνούλα να δει το ανοιχτόκαρδο άσπρο σπιτάκι που ξεχώριζε ανάμεσα στα πράσινα δέ-

ντρα. Και όταν χάθηκε από τα μάτια της, αναστέναξε βαριά και κοίταξε τον αδελφό της που πήγαινε ίσια μπροστά του, με σταθερό βήμα και με το μέτωπο ψηλά.

Διαβάστε τη συνέχεια στο βιβλίο.